

60 הָעֵלִיזוֹן האמור בשגת הציבור. שכשם שהציבור אינם מביאים פר
61 ושעיר אלא על עבודה זרה שחייבים על זדונה כרת, כנדרש לעיל
62 מגזירה שוה 'מעניני' 'מעניני', כן יחיד נשיא ומשיח אינם מביאים
63 שעירה אלא על דבר שחייבים על זדונו כרת.
64 הגמרא מבררת מהו המקור לכל הדינים האמורים לשיטת חכמים.
65 שואלת הגמרא: וְרַבֵּן הַדְּרוּשִׁים אֵת ה'עליה' לצרת ערוה, הֲאִי
66 כְּרֵיָא האמורה בפר העלם דבר ובשאר החטאות שאינן באות
67 אלא על דבר שזדונו כרת, מִנָּא לָהּ - מנין להם דין זה. הלא
68 לשיטתם 'עליה' אינו מיותר לדרוש ממנו את הגזירה שוה
69 האמורה.
70 משיבה הגמרא: רבנן נִפְקָא לָהּ לדין זה מִדְּמַקְרִי לִיה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
71 לְבַרְהִי - מהדרשה שדרש רבי יהושע לפניו בנו. שבסוף פרשת
72 חטאת עבודה זרה נאמר (שם טו כט) 'תֹּרְהָ אַחַת יִהְיֶה לָכֶם לְעִשָׂה
73 בְּשִׁנְהָ, ואחר כך נאמר (שם טו לו) 'וְהִנֵּפֶשׂ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְיַד רְמָה וְגו'
74 וְנִכְרְתָהּ הַפֶּשֶׁשׁ הַהוּא מִקְרֵב עִמָּה'. ומכך שנמסכה חטאת עבודה
75 זרה בשוגג לכרת של עבודה זרה במזיד, אנו למדים שאין מביאין
76 על שגגתה חטאת אלא בחטא שחייבים על זדונו כרת. ובכך
77 שנאמר 'תורה אחת יהיה לכם', הוֹקֵשָׁה כָּל הַתּוֹרָה פּוֹלָה וְכַל
78 עבירות שבתורה ל'חטאת עבודת פוכבים', מֵה חטאת עבודת
79 פוכבים באה על דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת, אף
80 בכל העבירות שבתורה אין מביאין חטאת אלא על דבר שחייבין
81 על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת.
82 שואלת הגמרא: אֲשֶׁרֶן לִיחִיד וְנִשְׂיָא וּמְשִׁיחַ, שְׂפִין בְּעִבּוֹדַת פּוֹכְבִּים
83 וְכִן בְּשָׂאָר הַמִּצְוֹת אינם מביאים חטאת אלא על דבר שזדונו כרת.
84 אך בפר ושעיר של צבור בְּעִבּוֹדַת פּוֹכְבִּים מִנֵּין לנו שאינם באים
85 אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת. והרי לא נסמכה
86 'ונכרתה' אלא לשגגת יחיד ולא לשגגת הציבור, שכן בכל כתובים
87 אלו נאמר 'נפש' שמשמעותה יחיד.
88 משיבה הגמרא: לאחר סיום פרשת שגגת עבודה זרה של ציבור,
89 פתח אָמַר קָרָא בתחילת פרשת שגגת עבודה זרה של יחיד, 'וְאִם
90 נִפְשָׁא אַחַת תִּחְטָא בְּשִׁנְהָ' (שם טו כז), והאות וי"ו של תיבת 'ואם'
91 מוסיפה על הענין העליון של שגגת ציבור, ומחברת בין שני
92 הפרשיות, וְיִלְמַד עֲלֵיוֹן מִתְּחִלָּתוֹן - ללמד על האמור בחטאת ציבור
93 שנאמרה למעלה מחטאת יחיד שנאמרה למטה, שכשם שחטאת
94 יחיד אינה באה אלא על חטא שזדונו כרת וכפי שלמדנו לעיל
95 מהסמיכות לעונש כרת), הוא הדין לחטאת ציבור.
96 שואלת הגמרא: אין לנו אלא פר ושעיר של ציבור בעבודה זרה,
97 אָלֵא פֶר צִבּוֹר בְּשָׂאָר מִצְוֹת, מִנֵּין שאינם בא אלא על דבר שזדונו
98 כרת. משיבה הגמרא, וְלִיף כֵּן בגזירה שוה של 'מעניני' 'מעניני',
99 שבפר העלם דבר של כל המצוות נאמר (ויקרא ד יג) 'וְנִעְלַם דָּבָר
100 מְעִינֵי הַקְּהָל', ובפר ושעיר ציבור של עבודת כוכבים נאמר (במדבר
101 טו כד) 'וְהָיָה אִם מְעִינֵי הָעֵדָה נִעְשָׂתָה לְשִׁנְהָ, כִּשֶׁם ש'מעניני'
102 האמור בפר ושעיר של עבודת כוכבים אינו אלא בדבר שחייבים
103 על זדונו כרת, אף 'מעניני' האמור בפר של כל המצוות הוא בדבר
104 שזדונו כרת.
105 הגמרא מבררת מה רבי לומד מהפסוק 'תורה אחת': שואלת
106 הגמרא, וְרַבִּי הַדְּרוֹשׁ אֵת הַדִּין האמור בפר העלם דבר מגזירה
107 שוה של 'עליה' 'עליה', ואינו דורשו מ'תורה אחת' כדברי חכמים,
108 הֲאִי 'תֹּרְהָ אַחַת' מֵאִי עֵבֵיד לִיה - מה הוא דורש ממנו. משיבה
109 הגמרא: מִיַּבְעֵי לִיה לרבי פסוק זה לדרשה אחרת, בְּרַתְנָא, לְפִי
110 שְׂמִינֵי שְׂחֵלֶק הַתְּנוּב בעבודה זרה פִּין וְחִידִים שעובדים עבודה
111 זרה לְבִין מְרֻבִּים - בני עיר הנידחת שעובדים עבודה זרה,
112 שחלוקים בעונשם ובדין ממונם, שְׂחִידִים עוֹנֶשׂם בְּפִקּוּלָה וְלְפִיכָךְ
113 מְמוֹנִין פְּלִג (שורד) ואינו נשרף, אבל המְרֻבִּין עוֹנֶשׂם בְּסִיף,
114 וְלְפִיכָךְ מְמוֹנִין אֶבֶד בשריפה, יָכוֹל נחלוק אף בְּקִרְבָּנוֹתֵיהֶן, ואם
115 עבדו בני עיר אחת עבודה זרה בשוגג לא ייזהר דינם כחידים
116 ששגגו בה, ולא יתחייב כל יחיד ויחיד מהם בשעירה לחטאת.
117 תְּלַמְּדוּ לומר, 'תֹּרְהָ אַחַת יִהְיֶה לָכֶם', ללמד שבין יחיד העובד
118 עבודה זרה בשוגג ובין עיר שלימה העובדת עבודה זרה בשוגג,

1 וכן לא מביאים הציבור פר לעולה ושעיר לחטאת בשגגת עבודת
2 פוכבים, אָלֵא רק על דבר שחייבים עליו העוברים עליו חייבין על זדונו
3 כרת ועל שגגתו חטאת, כגון זביחה והקטרה וניסוך והשתחואה
4 לעבודה זרה. אבל עבירה שאין חייבים עליה כרת במזיד, כגון
5 המחבק ומנשק עבודה זרה, או שאין היחיד העובר עליה בשוגג
6 חייב חטאת, כגון שעבודה בלא מעשה, אף על פי שיש עליה כרת,
7 אין הציבור מביאים עליה פר ושעיר. וְהָיָה נְמִי במשנה בהוריות
8 (טו) כָּל מִצְוָה שֶׁלֹּא תַעֲשֶׂה שְׂפִתוֹרָה שְׂחִיבִין עַל זְדוּנוֹ כָּרַת וְעַל
9 שְׂגָגָתוֹ חֲטָאת, יָחִיד מְבִיא עַל שְׂגָגָתוֹ בְּשָׂפָה אוֹ שְׂעִירָה נִקְבָּה, נִשְׂיָא
10 מְבִיא עַל שְׂגָגָתוֹ שְׂעִיר זָכָר, וְכֵהֵן מְשִׁיחַ שִׁשְׁגָּה וְכִית דִּין שִׁשְׁגָּה
11 בהוראה ועשר הציבור על פי הוראתם, מְבִיאִין פֶּר. וְאִם שִׁשְׁגָּה
12 בְּעִבּוֹדַת פּוֹכְבִּים, אוֹי גַם יָחִיד וְגַם נִשְׂיָא וְגַם כֵּהֵן מְשִׁיחַ מְבִיאִין עַל
13 שְׂגָגָתוֹ שְׂעִירָה לְחֲטָאת. וְצִבּוֹר שֶׁעִבְדוּ עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים עַל פִּי
14 הוֹרָאת בֵּית דִּין מְבִיאִים פֶּר וְשְׂעִיר, פֶּר לְעוֹלָה, וְשְׂעִיר לְחֲטָאת.
15 הגמרא מפרשת את מקורו של רבי: מִנָּא הֵי מִלִּי שאין מביאים
16 חטאת אלא על דבר שזדונו כרת, דְּתַנּוּ רַבֵּנּוּ, נאמר בפר העלם
17 דבר של ציבור (ויקרא ד יד) 'וְנִדְרָהּ חֲטָאת אֲשֶׁר חָטָא עֲלֶיהָ, רַבִּי
18 אָמַר, נִאֲמַר כָּאֵן בְּחֲטָאת הַצִּיבּוֹר 'עֲלֶיהָ, וְנִאֲמַר לְהֵלֵן בְּפִרְשַׁת
19 עֲרִיֹת (שם יח יח) 'לגלות ערותה עליה בחייה'. ותיבת 'עליה' פנויה
20 לדרשה בגזירה שוה, מֵה לְהֵלֵן בעריות הוא דבר שחייבים על זדונו
21 עונש כרת ועל שגגתו קרבן חטאת, אף כָּאֵן בְּחֲטָאת צִיבּוֹר אֵין
22 מביאים פר העלם דבר אלא על דבר שחייבין על זדונו כרת ועל
23 שגגתו חטאת. ומאחר שדורש רבי את ה'עליה' לדין זה, שוב אינו
24 פנוי לדרוש ממנו פטור ערוה וצרה ביבום, ועל כן הוצרך לדרשו
25 מ'ולקחה' כמבואר לעיל בשיטתו.
26 הגמרא מביאה את המקור לכך שחטאת משיח באה רק על דבר
27 שזדונו כרת: אֲשֶׁרֶן - אכן למדנו מגזירה שוה זו שצבור מביאים
28 פר רק על דבר שזדונו כרת, אך פר כהן משיח מנלן שאינו בא אלא
29 אם כן שגג בדבר שזדונו כרת. משיבה הגמרא: דְּרַבִּינָא בְּמִשְׁחָה (שם
30 א ד) 'אם הבחין המשיח חטאת לאשמת העם והקריב על חטאתו' וגו',
31 ובכך שאמר הכתוב 'לאשמת העם' הרי שעשה אשמת משיח
32 כאשמת צבור, שאף הוא אינו מביא פר אלא על דבר שזדונו כרת
33 כדין פר של ציבור.
34 הגמרא מביאה מקור לדין האמור בחטאת יחיד ונשיא: ואף חטאת
35 יחיד ונשיא אינה באה אלא על דבר שזדונו כרת, משום דִּתְרָא
36 גזירה שוה 'מצות' 'מצות', שבחטאת יחיד נאמר (שם ד כז) 'וְאִם נִפְשָׁא
37 אַחַת תִּחְטָא בְּשִׁנְהָ מִמִּצְוֹת ה' אֲשֶׁר לֹא
38 תַעֲשֶׂינָהּ וְאֲשֶׁר, וכן בנשיא נאמר (שם ד כט) 'וְעִשָׂה אַחַת מִכָּל מִצְוֹת
39 ה'', ובפר ציבור נאמר (שם ד יג) 'וְעִשָׂה אַחַת מִכָּל מִצְוֹת ה''. כשם
40 ש'מצות' האמור בפר ציבור אינו אלא בדבר שזדונו כרת, אף
41 'מצות' האמור ביחיד ונשיא אינו אלא בדבר שזדונו כרת.
42 הגמרא מביאה מקור לדין האמור בחטאת ציבור של עבודת
43 כוכבים: שנינו לעיל בבביתא, וְלֹא מביאים הציבור פר ושעיר
44 בְּעִבּוֹדַת פּוֹכְבִּים, אָלֵא עַל דָּבָר שְׂחִיבִין עַל זְדוּנוֹ כָּרַת וְעַל שְׂגָגָתוֹ
45 חֲטָאת. ודין זה של פר ושעיר של צבור בְּעִבּוֹדַת פּוֹכְבִּים וְלִיף
46 [גלמוד] בגזירה שוה 'מעניני' 'מעניני', שכן בפר העלם דבר של כל
47 המצוות נאמר (שם) 'וְנִעְלַם דָּבָר מְעִינֵי הַקְּהָל', ובפר ושעיר של
48 ציבור בעבודת כוכבים נאמר (במדבר טו כד) 'וְהָיָה אִם מְעִינֵי הָעֵדָה
49 נִעְשָׂתָה לְשִׁנְהָ וְעִשָׂה כָּל הָעֵדָה פֶּר' וגו', כשם שפר חטאת של כל
50 המצוות אינו אלא בדבר שחייבים על זדונו כרת, אף פר ושעיר
51 של עבודת כוכבים אינו אלא בדבר שזדונו כרת.
52 הגמרא מביאה מקור לדין האמור בחטאות יחיד ונשיא ומשיח של
53 עבודת כוכבים: וכן מה שחטאות יחיד ונשיא ומשיח של עבודת
54 כוכבים אינן באות אלא על דבר שזדונו כרת ויש בו מעשה, מקורו
55 ממה שנאמר בעבודה זרה (שם טו כז) 'וְאִם נִפְשָׁא אַחַת תִּחְטָא בְּשִׁנְהָ,
56 אַחַד יָחִיד וְאֶחָד נִשְׂיָא וְאֶחָד מְשִׁיחַ בְּשִׁשְׁמַע מִכְתוּב זֶה, שְׂכוּלִים שׁוֹיִם
57 בְּרַבְבָּנָא. וְהָיָה שֶׁל וְאִם מוֹסִיף עַל עֵינָן רֵאשׁוֹן שֶׁל שְׂגָגַת עֲבוֹדָה
58 זרה של ציבור שנכתב לפניו בפרשה, ומחבר את שני העניינים
59 יחד, וְיִלְמַד הַעֲנִין הַתְּחִלָּתוֹן שהוא שגגת יחיד נשיא ומשיח מן הענין

~ נקודות משיחות קודש ~ (ש"ס צו תשכ"ה)

פְּרָאִי. וְלֹא זֶה בְּלִבְדָּ שְׁלֵא טַעֲמוֹ (בְּדָבָר מְהוּמָה), אֲלֵא אֵף לֹא הִטּוֹ (סְטִיָּה קְלָה), לֹא לְיָמִין – הוֹסַפְתָּ דָּבָר שְׁלֵא נִצְטוּוּ, וְלֹא לְשִׂמְאל – הִחְסַרְתָּ דָּבָר שֶׁנִּצְטוּוּ.

לְהַגִּיד שְׂבָחוֹ, שְׁלֵא הִטּוֹ יָמִין וְשִׂמְאל (רש"י, ה, לו) מִטְּרַתְּם שֶׁל יָמֵי הַמְּלוּאִים הֵיטָה לְחַנּוּן וְלַהֲרַגִּיל אֶת אֶהְרֹן וּבְנָיו בְּעִבּוּדַת הַקְּרָבָנוֹת. וְהִתְקַוּב מְסַפֵּר בְּשִׂבְחָם, שֶׁמִּיד בְּתַחֲלַת הָעִבּוּדָה, עוֹד לִפְנֵי שֶׁהִתְרַגְּלוּ וְהִתְאַמְּנוּ, הִצְלִיחוּ לַעֲשׂוֹתָהּ

צ"ו פסוקים, צ"ו סימן, חטלת פרשת צו

ההפטרה לציבור ולשמו"ת לקמן עמודים ערה - רעו

המשך ביאור למס' במות ליום רביעי עמ' א

44 שרה שהיא אמו של שמעון היבם פטורה מחליצה ויבום, ופוטרת
 45 גם את רבקה צרתה, ואם כן מדוע לא נשנה במשנה אופן זה. אלא
 46 שאין מקום לקושיא זו כלל, שכן אִמּוֹ שהיא אֲנוּסָתָא אָבִיו בְּפִלּוּגְתָא
 47 דְּרַבִּי יְהוּדָה וְרַבְּנָן (להלן צו) הִיא תלויה, שכן נחלקו רבי יהודה
 48 וחכמים אם מותר אדם באנוסת אביו, לחכמים אדם נושא אנוסת
 49 אביו, ורבי יהודה אוסרה באיסור לאו. אם כן לרבי יהודה לא
 50 תיתכן מציאות של פטור צרה באמו אנוסת אביו, שהרי גם ראובן
 51 האח הראשון שמת היה אסור לישא את שרה אמו של אחיו,
 52 משום שהיא אנוסת אביו. וּבְפִלּוּגְתָא לֹא קָא מִיִּירֵי – והמשנה אינה
 53 נוקטת אלא עריות הפוטרות צרותיהן לדברי הכל, ולא אלו
 54 השנויות במחלוקת, ועל כן לא הוסיפה המשנה דין זה.
 55 מקשה הגמרא: וְכִי לֹא נִשְׁנוּ בַּמִּשְׁנָה אֵלּוּ נִשִּׁים הַאֲסוּרוֹת בִּיבּוּם
 56 הַשְּׁנוּיִת בַּמְּחֻלְקָת, וְהָרִי אִיסוּר מִצְוָה וְאִיסוּר קְדוּשָׁה דְּפְלִיגֵי בְּהֵם
 57 רַבִּי עֲקִיבָא וְרַבְּנָן, וְאֵף עַל פִּי כֵּן קָתְנִי בַּמִּשְׁנָה שֶׁהֵן חוֹלְצוֹת וְאִינן
 58 מַתִּיבִימוֹת. שכן שנינו להלן (כ), שְׁנַיִם שֶׁהֵן שְׁנוֹת לַעֲרִיּוֹת, כִּגוֹן
 59 אִם אִמּוֹ, הַאֲסוּרוֹת עַל הַיָּבֵם מִדְּרַבְּנָן, הִרִי הֵן חוֹלְצוֹת וְלֹא
 60 מַתִּיבִימוֹת, וְהֵן הַקְּרוּיֹת 'אִיסוּר מִצְוָה'. וכן נשים האסורות על
 61 היבם באיסור לאו או עשה, כגון שנפלה לפניו ממזרת או נתינה,
 62 הרי הן חולצות ולא מתיבמות, והן הקרויות 'איסור קדושה'. והוא
 63 משום שמן התורה הן מותרות אף ביבום, שכן עשה של יבום דוחה
 64 לא תעשה, אך מאחר שאין להתירין אלא בביאה הראשונה, אבל
 65 הביאה שניה שאין בה מצוה אסורה, אסרו חכמים אף את הביאה
 66 הראשונה משום גזירה, אטו ביאה שניה, ומכל מקום היא חייבת
 67 בחליצה. וכן הוא רק לשיטת חכמים הסוברים שקידושין תופסים
 68 בחייבי לאוין, אבל רבי עקיבא סובר שחייבי לאוין כחייבי כריתות,
 69 ואם כן לשיטתו כל הנשים האסורות באיסור לאו דינן כדין
 70 העריות השנויות במשנתנו, והרי הן פטורות מן החליצה והיבום
 71 מן התורה. הרי לנו כי המשנה נוקטת אף אופנים השנויים
 72 במחלוקת תנאים, ואם כן היה לה לשנות שש עשרה עריות, שהרי
 73 לשיטת חכמים אף אמו שהיא אנוסת אביו פוטרת את צרתה.
 74 מתרצת הגמרא: רק על המשניות בְּפִרְקֵין וְ–(שבפרק זה) קָא אֲמַרִּין
 75 – אמר רבי שלא עסקו בדינים השנויים במחלוקת, אבל המשנה
 76 העוסקת באיסור קדושה ששנוי במחלוקת שנויה בפרק הבא ולא
 77 בפרקנו.
 78 שוב מקשה הגמרא: וכי בפרקנו אין המשנה מביאה דינים השנויים
 79 במחלוקת, וְהָא שְׁנוּיָא הַלֵּל (ג), בֵּית שְׁמַאי מְתִירִין אֶת הַצְּרוּת
 80 לְאַחִיו, וּבֵית הַלֵּל אוֹסְרִין. הרי שבית שמאי חולקים על פטור צרה,
 81 וכל דין זה אינו אלא לדברי בית הלל, ואף על פי כן שונה משנתנו
 82 פטור צרה. מתרצת הגמרא: בֵּית שְׁמַאי מְמַקְּמוֹת בֵּית הַלֵּל אֵינָה
 83 מְשַׁנְּתָה, והלכה כבית הלל בכל מקום, ואם כן אין זו כמחלוקת
 84 תנאים בעלמא, ועל כן לא נמנעה המשנה מלסתום כדברי בית
 85 הלל.
 86 שוב מקשה הגמרא: וְהָרִי אִשֶׁת אַחִיו שְׁלֵא הִיא בְּעוֹלָמָה,

1 חייב כל יחיד ממנה שעירה לחטאת. שכן לא נאמר דין פר ושעיר
 2 של ציבור אלא אם כן שגגו כל ישראל או רובם, אבל בני עיר
 3 אחת דינם ביחידים ששגגו.
 4 הגמרא מקשה על דרשה זו: מִתְקַיָּף לָהּ רַב הַלְקָה מְהַרְוֵינָא, וכי
 5 מְעַמָּא שהושוו בני עיר שלימה ששגגו בעבודה זרה ליחידים
 6 ששגגו בה הוא רק משום דְּכַתֵּב רַבְּמַנָּא 'תוֹרָה אַחַת יְהִי לָכֶם', הֵא
 7 לָאוּ הָכִי – אך לולי כתוב זה הָיָה אֲמִינָא שֶׁנִּחְלַק בְּקִרְבָּנָם וְלֹא יִהְיֶה
 8 ביחידים, והרי בהכרח דינם כדין יחידים. שכן אם מסברא היה לנו
 9 לחלק את חטאתם משאר המתכפרים לפי שהם חלוקים משאר
 10 ייבוי מיתת בית דין בכך שממונם אבד, אם כן מֵאִי לִיִּיתוּ – מה
 11 יביאו. אם תאמר לִיִּיתוּ – שיביאו פֶּה לחטאת, הלא צְבוּר ששגגו
 12 בְּשִׂמְאָר מִצְוֹת לא תעשה שבתורה הוא דְּמִיִּיתוּ – מביאים אותו. ואם
 13 תאמר שיביאו המרובים השוגגים בעבודה זרה בְּשִׂפְתָהּ, הלא יחיד
 14 השוגג בְּשִׂמְאָר מִצְוֹת התורה הוא דְּמִיִּיתוּ אותה, ואם תאמר
 15 שהמרובים מביאים שְׁעִיר עַל שִׁגְגָתָם, הלא נְשִׂיא ששגג בְּשִׂמְאָר
 16 מִצְוֹת הוא דְּמִיִּיתוּ אותו. ואם תאמר שיביאו פֶּה לְעוֹלָה וְשְׁעִיר
 17 לְחַטָּאת, הלא צְבוּר ששגגו בְּעִבּוּדַת כּוֹכָבִים הוא דְּמִיִּיתוּ אותו.
 18 וְאֵלֵא מֵאִי יִבְיֵאוּ, הלא בהכרח יביאו חטאת שְׁעִירָה, והרי כל יחיד
 19 נִמְיֵי שְׁעִירָה תִּיִּינוּ קְרָבָנוֹ, אם כן בהכרח שהושווה חטאת המרובים
 20 לחטאת היחיד, ומדוע צריך לדרוש זאת מיתורה אחת?
 21 מתרצת הגמרא: אֵי צְבוּרֵיךְ 'תורה אחת יהיה לכם', כי לולי כתוב זה
 22 סְלִקָא דְּעֵתָהּ אֲמִינָא, הוֹאִיל וְצְבוּר ששגג בעבודה זרה על פי הוֹרָאָה
 23 של בית דין מִיִּיתוּ (–מביאים) פֶּה לְעוֹלָה וְשְׁעִיר לְחַטָּאת, אֵינָהוּ נִמְיֵי
 24 נִיתוּ אִיפְכָא – בני עיר שלימה ששגגו בעבודה זרה יביאו אף הם
 25 פר ושעיר אך באופן הפוך מציבור ששגג, כלומר פר לחטאת
 26 ושעיר לעולה. אֵי נִמְיֵי – או שהיה עולה בדעתך לומר שאכן צְרוּר
 27 שבני העיר יביאו כפרה על שגגתם, ומכל מקום אֵין לוֹ תְּקָנָה וְלֹא
 28 יביאו קרבן, שכן מסברא יש לחלקם מכל חייבי חטאת, ומאחר
 29 ואין להם מה להביא אין להם כפרה. קָא מְשַׁמְעֵן לָן 'תורה אחת
 30 יהיה לכם', שדין המרובים שוה לדין היחידים בשגגת עבודה זרה,
 31 ומביאים שעירה לחטאת ככל יחיד.
 32 הגמרא מביאה קושיא על מנין חמש עשרה הנשים הפוטרות את
 33 צרותיהן שנשנה במשנה: אָמַר לִיה לֹוי לְרַבִּי, מֵאִי אִירָא דְּרַבִּי –
 34 מדוע שנתה המשנה 'חֲמִשָּׁ עֶשְׂרֵה נָשִׁים' בלבד, לִיתְנֵי 'שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה
 35 נָשִׁים', שהרי יש עוד ערוה נוספת (שתבואר בסמוך) שהיא פוטרת
 36 את צרתה.
 37 אָמַר לִיה רַבִּי לְלוֹי, בְּמִדּוּמָה לִי שְׂאִין לוֹ מוֹחַ בְּקַדְקָדוֹ לְשׂוֹאֵל
 38 שאלה זו, שהרי מֵאִי דְּעֵתָהּ להקשות, שתשנה המשנה גם את אִמּוֹ
 39 שהיא אֲנוּסָתָא אָבִיו, שאף היא פוטרת את צרתה. וכגון שנשא יעקב
 40 את לאה וילדה לו את ראובן, ואנס יעקב את שרה וילדה לו את
 41 שמעון. ונשא ראובן את שרה אנוסת אביו ושהיא מותרת לו כיון
 42 שאינה אשת אביו, ונשא ראובן עוד אשה ושמה רבקה. ומת
 43 ראובן בלא זרע, ונפלו נשיו לפני שמעון ליבום (ראה ציור), שהרי

